

Huvudman

VALLENTUNA KOMMUN
kommun@vallentuna.se

Beslut

Datum 2026-07-03

Dnr SI 2026:1944

Sida **1 (16)**

Ärendet

Tillsyn av Vallentuna gymnasium i Vallentuna kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vallentuna kommun att senast den **15 juni 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygsättning och anmälan om behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vallentuna kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vallentuna kommun ska vidta följande åtgärder

Betygsättning

Se till att skolans lärare vid betygssättning i ämnen där elever genomfört nationella prov särskilt beaktar elevens resultat på det nationella provet. Av huvudmannens redovisning ska det framgå vilka elever som gjort nationella prov under höstterminen 2026 och vårterminen 2027 och vad de har fått för betyg på det nationella provet respektive på den kurs eller ämne samt nivå för vilket provet gjordes. I de fall elevens betyg avviker från resultatet på det nationella provet ska huvudmannen redovisa orsaken till avvikelsen samt i förekommande fall vilka särskilda skäl som föranlett avvikelsen. varför det är så. (15 kap. 25 a § skollagen)

Anmälan om behov av särskilt stöd

Se till att lärare som befarar att en elev, trots extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, anmäler eleven till rektorn. Huvudmannen ska inkomma med dokumentation över vilka elever (initialer och klass) som blivit anmälda till rektorn för utredning om särskilt stöd under perioden den 11 januari 2027 till den 7 juni 2027. (3 kap. 7 § skollagen))

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen från att ingripa mot Vallentuna kommun avseende brister rörande anmälan om kränkande behandling. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser ordningsstörande beteende, extra anpassningar, utredning om särskilt stöd, åtgärdsprogram, rätten att gå om kurs, rätten att gå om en kurs.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (2026:1944) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Vallentuna gymnasium i Vallentuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vallentuna gymnasium följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, anmälan om behov av särskilt stöd, utredning av särskilt stöd, åtgärdsprogram, rätten att gå om en kurs, agerande vid kränkande behandling, anmälan om kränkande behandling, utredning av kränkande behandling, ordningsstörande beteende och betygsättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 14 och 22 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av statistik angående de nationella proven läsåren 2023/2024 och 2024/2025 framgår bland annat följande.

I matematik 1 A vårterminen 2024 fick 45,1 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 21,8 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov. I matematik 2 B vårterminen 2024 fick 65,4 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 28,8 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov.

I matematik 1 A vårterminen 2025 fick 50 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 30,5 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov. I matematik 2 B vårterminen 2024 fick 60,7 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 26,2 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov.

I Svenska 1 vårterminen 2024 fick 67,5 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 33,8 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov. I Svenska 3 vårterminen 2024 fick 62,5 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 33,9 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov.

I Svenska 1 vårterminen 2025 fick 53,3 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 35 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov. I Svenska 3 vårterminen 2024 fick 54,3 procent av eleverna vid Vallentuna gymnasium högre kursbetyg och 30 procent av eleverna i riket som helhet högre kursbetyg än deras resultat på nationella prov.

Elever uppger i intervju att hur mycket resultatet på nationella proven påverkar betygen beror på läraren. Tre elever säger att resultatet på nationella provet inte är en stor grej, utan det går att komplettera i efterhand. En elev säger att om en elev har en dålig dag och skriver F på nationella provet innebär det inte att eleven får F i betyg på kursen.

Lärarna uppger samstämmigt att lärarna på gymnasieskolan särskilt beaktar provresultatet vid betygsättning. Som svar på frågan om vad "särskilt beakta" betyder, uppger lärare bland annat följande. En lärare uppger att om det är stor differens mellan provresultat på nationella provet och det betygssteg som eleven brukar ligga på, så får läraren se över det och det är då svårt att använda resultatet från nationella provet helt och hållet. Läraren uppger att hen inte bortser från provresultatet, utan beaktar annat underlag också.

Vidare uppger lärare att de största avvikelserna är från att eleven fått F i provresultat på nationella provet till E i kursbetyg. Enligt en lärare beror det på att eleverna i undervisningen har visat att deras kunskaper ligger på E-nivå. En annan lärare uppger att i de fall en elev klarade de fyra delproven men ligger i närheten av den summativa gränsen för ett E, har läraren svårt att motivera varför eleven inte kan få ett E i betyg.

En lärare säger att hen försöker låta eleverna genomföra gamla nationella prov för att "rädda" eleverna som riskerar att få ett F i betyg. I vissa fall går det då att väga över dem till ett E i betyg. Läraren säger också att kursbetyget sätts utifrån betygskriterier för kursen och att det nationella provet inte täcker in alla delar av betygskriterierna. Läraren tillägger att efter det nationella provet har eleverna flera veckor undervisning kvar. Lärare uppger också att differensen mellan betyg på nationella provet och kursbetyg beror på att lärarna stöttar eleverna väldigt mycket.

Skolinspektionen har tagit del av underlag för 14 specifika elever från Vallentuna gymnasium där det framgår att kursbetyget ligger två steg eller mer från elevens betyg på nationella provet läsåret 2024/25. Lärare uppger följande angående om de särskilt beaktat resultatet på det nationella provet avseende vissa av dessa elever.

En lärare uppger att en elev är väldigt skör och kunde inte sova på natten inför det nationella provet och grät under genomförandet. Läraren uppger att eleven vid andra tillfällen och sammanhang visat på kunskaper och förmågor som betyget kan grunda sig på. När läraren såg resultatet på nationella provet, uppger läraren att hen utifrån det bortsåg från resultatet på den delen.

En lärare uppger att en elev visade mycket och starka resultat under året, fast att det sedan inte gick lika bra på det nationella provet. Läraren uppger att hen kände sig trygg med det underlag som läraren hade sedan tidigare och att provresultatet inte var i linje med vad eleven hade presterat resten av året.

För en elev uppger läraren att hen under läsåret såg att eleven hade förmågor, men att eleven sedan inte presterade under det nationella provet. Läraren uppger att det är en elev vars prestation går upp och ned beroende på måendet hos eleven. Läraren uppger att provbetyget spelade roll men läraren måste vid betygsättningen beakta allt som sker under året. Vidare

poängterade läraren att det spelade roll att eleven skrev en PM med lågt resultat under nationella provet, men att läraren gav det inte sådan tyngd.

Avseende en annan elev uppger läraren att det är en elev som löser de svåraste uppgifterna på lektionerna, men av något skäl misslyckades eleven på nationella provet. Läraren uppger att hen tyckte att eleven underpresterade på nationella provet, eleven hade visat på kunskaperna tidigare, och lade mindre vikt vid resultatet av nationella provet. Eleven hade missförstått uppgifter på nationella provet.

Rättslig reglering

Vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (15 kap. 25 a § skollagen)

Med särskilda skäl avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från huvudregeln att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet eller resultat på delprov inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, t.ex. dödsfall i familjen eller vänkretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet. (Prop. 2017/18:14 s. 26)

Syftet med nationella prov är att stödja betygssättningen (8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039)).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger en brist avseende lärarnas arbete med att särskilt beakta elevernas resultat på nationella provet vid betygssättning.

Av statistik för Vallentuna gymnasium gällande relationen mellan resultat på nationella prov och elevers kursbetyg framgår att det finns stora skillnader mellan provresultaten och de satta betygen under läsåren 2023-2024 samt 2024-2025. Detta gäller kurser i såväl svenska som matematik. Dessa läsår har en större andel av eleverna på Vallentuna gymnasium fått högre kursbetyg än resultat på nationella prov än eleverna i riket som helhet.

I intervjuer uppger de intervjuade lärarna att de särskilt beaktar provresultaten från de nationella proven vid betygsättning. En lärare uppger att om det är stor differens mellan provresultat på nationella provet och det betygssteg som eleven brukar ligga på så bortser inte läraren från provresultatet, men beaktar andra underlag också. Lärare uppger även att de största avvikelserna är att elever som fått F i provresultat på nationella proven kan få E i kursbetyg. En lärare uppger att hen försöker låta elever genomföra gamla nationella prov för att "rädda" elever som riskerar F i betyg och se om hen därmed kan väga över eleven till E i betyg på kursen. Läraren uppger vidare att det nationella provet inte täcker in alla delar av betygsriterierna. Vid intervju har lärare fått frågor om betygsättning för elever som fått kursbetyg som ligger två betygssteg eller mer från elevens resultat på nationella prov läsåret 2024/25. Enstaka lärare har då uppgett att de vid betygsättning beaktat resultat från andra tillfällen och sammanhang då eleverna presterat bättre än vid de nationella proven. Skälen som angetts av lärarna har bland annat varit att en elev var skör under genomförande av proven och att tre andra elever presterat bättre under resten av året men inte förmått prestera lika bra just under de nationella proven.

Av skollagen framgår att elevens resultat på det nationella provet särskilt ska beaktas vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. Av förarbetena framgår att "särskilda skäl" bland annat avser situationer där provresultatet inte ger en rättvisande bild av elevens kunskaper, exempelvis på grund av felande teknik. Särskilda skäl kan också vara fråga om välvande händelser för eleven såsom dödsfall i familjen eller vänkretsen.

Skolinspektionen konstaterar att det finns avvikelser mellan elevers resultat på nationella prov och deras kursbetyg i Vallentuna Gymnasium som är större än de avvikelser som finns mellan elevers resultat på nationella proven och kursbetyg i riket som helhet. Avvikelse kan konstateras både för läsåret 2023/2024 och 2024/2025 och kan därför inte ses som tillfälligheter. Bland de förklaringar som lärare gett ingår att lärarna stödjer elever och ger elever flera möjligheter att visa kunskaper i de fall eleverna fått F på nationella prov. Skolinspektionen konstaterar att de nationella provens resultat visserligen ska särskilt beaktas, men läraren ska även arbeta för att eleverna ska få godkända betyg. Detta arbetssätt förklarar dock inte varför vissa elever har fått kursbetyg som skiljer sig två betygssteg från deras resultat på de nationella proven. I förarbetena till skollagen framgår att det vid välvande händelser för en enskild elev kan anses finnas särskilda skäl att bortse från elevens resultat vid hela eller delar av de nationella proven då kursbetyg sätts. De skäl som lärare har anfört om att en elev varit skör vid provtillfället eller att vissa elever presterat bättre vid andra bedömningstillfällen kan inte anses vara sådana

särskilda skäl som avses i skollagen. Vid en samlad bedömning finner Skolinspektionen att det inte är sannolikt att lärare alltid särskilt beaktar elevers resultat vid de nationella proven vid betygsättning. Detta är en brist.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

Lärare och rektorn uppger att det finns en rutin för anmälan av särskilt stöd samt en särskild modul för anmälan av särskilt stöd i ärendehanteringssystemet. Rektorn uppger att rutinen är att lärare ska uppmärksamma elevhälsan om det är så att extra anpassningar inte är tillräckliga för eleven. Då kallar elevhälsan mentorn till ett möte. Rektorn uppger att specialpedagogen ofta anmäler en elev för utredning av särskilt stöd. Ibland anmäler rektorn själv, till exempel när en elev har haft fyra ämnesvarningar och det inte finns en anmälan. Lärarna uppger att om en utvärdering av extra anpassningar visar att en elev behöver mer stöd ska läraren göra en anmälan om behov av möte med elevhälsan. Elevhälsan kallar mentorn till möte och sedan fattas beslut om det ska göras en utredning om behov av särskilt stöd.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger att närmast alla elever anmäls för utredning om behov av särskilt stöd. En lärare säger att hen tror att lärarna kan bli bättre på att anmäla elever för utredning av särskilt stöd då eleven ej befaras uppfylla betygskriterierna som minst ska uppfyllas i en kurs. Läraren säger att hen tar på sig för mycket själv och ger extra anpassningar. En lärare ger ett exempel på en elev som enligt läraren borde ha anmälts för utredning av särskilt stöd, men läraren har fortsatt ge extra anpassningar i stället. En annan lärare säger att det säkert finns någon elev som inte har blivit anmäld till rektorn men i stor utsträckning anmäls alla elever.

Rektorn uppger att lärarna anmäler alla elever för utredning av särskilt stöd när de befaras att inte uppnå betygskriterierna trots att de haft extra anpassningar. Vidare uppger rektorn att han också tror att lärare ibland tror att en elev anmälts, genom att läraren har pratat om eleven med elevens mentor.

Skolinspektionen har som en del i tillsynen granskat betygs kataloger och stämt av om det finns en anmälan för ett antal elever som tidigare fått betyget F i en eller flera kurser och befaras inte nå betygs kriterier i en eller kurser. Av dessa är det sju elever som inte är anmälda. Om några av dessa elever uppger lärarna följande.

En lärare bedömer att det är omöjligt att klara en kurs i matematik för två elever i år 3 som inte har godkänt betyg i den underliggande kursen. Läraren uppger att eleverna inte får extra anpassningar för att specifikt klara den aktuella kursen, utan fokus ligger på att eleverna ska klara den underliggande kursen som de erbjudits prövning i. Rektorn uppger att eleverna arbetar relativt självständigt med material och uppgifter på nivån för den underliggande kursen, parallellt som de följer undervisningen i den aktuella kursen.

Läraren är osäker på om en av eleverna är anmäld till rektorn för utredning av särskilt stöd. En representant för elevhälsan uppger att eleven inte är anmäld, men har uppmärksammats av elevhälsan både under år 1 och 2. Eleven vill inte ha stöd.

Den andra eleven är inte anmäld av läraren, vilket också bekräftas av elevhälsans representant. En representant för elevhälsan säger att även denna elev har tagits upp i år 1 och 2. Rektorn uppger att eleven tidigare har utretts för särskilt stöd och haft ett åtgärdsprogram, men sedan uppnådde eleven alla kursmål och uppgav att hen inte behövde stöd.

Utredning av särskilt stöd

Lärare uppger att det har startats utredningar i alla elevärenden som har anmälts till rektorn. Rektorn uppger att han tar emot alla anmälningar om behov av utredning av särskilt stöd och därefter utser utredare som ska utreda behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att han inte formellt delegerat något ansvar, men att det finns en rutin att specialpedagog och elevens mentor i regel utses till utredare. Vidare uppger lärare att elevhälsan är aktiv och tar vidare elevärenden, startar utredningar och kallar lärare till möten.

Åtgärdsprogram

Samtliga representanter för elevhälsan och rektorn uppger att alla utredningar om särskilt stöd leder till ett beslut från rektorn om att utarbeta eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Rektorn uppger att han och specialpedagogen har månatliga avstämningar för att kontrollera att inte finns utredningar som inte har beslutats. Huvudmannen uppger i en komplettering inkommen den 15 juni att de elever och vårdnadshavare som är berörda underrättas om beslut att utarbeta eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Besluten om att utarbeta eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram innehåller besvärshänvisning.

Rätten att gå om kurs

Elever uppger att de är osäkra på om det går att gå om en kurs men tre elever berättar om två elever som de tror har gått om kurser. Elever och lärare uppger att elever som fått F i betyg på en kurs snarare gör prövningar, än går om kurser. En lärare säger att det är ett elevbeslut att gå om en kurs och att det dock inte brukar fungera schemamässigt. Tillika

uppgger en lärare att det skulle vara svårt rent praktiskt att göra om gymnasiearbetet, då gymnasiearbetet görs i slutet på sista terminen.

Lärare och rektorn uppgger att gymnasieskolan erbjuder omläsningskurser i matematik. Lärare uppgger att det likaså finns elever som går ett fjärde år och går om kurser som de har fått betyget F i. Vidare uppgger rektorn att alla elever har informerats om möjligheten att gå om en kurs, men det är sällan eleverna tackar ja i teoretiska kurser eftersom det innebär att de får läsa om kursen med klassen som går ett år under dem. För elever som fått F i betyg i yrkeskurser uppgger rektorn att det brukar lösa sig, då F-betyget i regel orsakas av frånvaro och om eleven kommer till gymnasieskolan finns olika omläsningsupplägg där elever kan få undervisning och visa sina kunskaper.

Rättslig reglering

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Rätten att gå om kurs

Om en elev inte har fått ett godkänt betyg i ett ämne på en viss nivå, har eleven rätt att läsa den aktuella nivån på nytt en gång. Har eleven slutfört samma nivå i ett ämne två gånger och inte fått ett godkänt betyg får eleven läsa nivån på nytt ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl.

En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet eller gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola har rätt att göra om arbetet en gång.

Om en elev har fått betyget F i en stor andel av ämnena under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, på nytt läsa också sådana nivåer i ämnen som eleven fått ett godkänt betyg i under läsåret. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det föreligger en brist när det gäller anmälan av elever som eventuellt är i behov av särskilt stöd till rektorn. Detta eftersom det finns elever som inte blivit anmälda trots att lärarna bedömer att de inte kommer att få godkända betyg i vissa kurser. Visserligen säger rektorn att alla lärare anmäler alla elever för utredning av särskilt stöd när det finns förutsättningar för det. Dock framkommer det att det finns elever som inte bedöms klara vissa kurser men som inte blivit anmälda till rektorn för utredning av särskilt stöd.

Enligt skollagen framgår det att om det befaras att en elev inte kommer att uppnå betygskriterierna för en kurs, trots extra anpassningar, ska det anmälas till rektorn.

Utredningen visar att skolans nuvarande arbetssätt innebär att en anmälan till rektorn inte alltid görs när en elev riskerar att inte uppfylla betygskriterierna, trots extra anpassningar. Detta är en brist.

Utredning om särskilt stöd

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten att gå om kurs

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Lärare uppger visserligen att elever snarare får göra provningar än att gå om kurser och att det kan bli svårt rent praktiskt för eleverna att gå om kurser. Rektorn säger dock att möjligheten att gå om en kurs finns och att eleverna får information om detta. I Skolinspektionens utredning har det inte framkommit något konkret exempel på att elever som velat gå om en kurs har nekats att göra det. Av ovan av redovisade omständigheter framkommer inte att Vallentuna kommuns verksamhet vid Vallentuna har brutit mot bestämmelserna om rätten att gå om en kurs. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vallentuna kommuns verksamhet vid Vallentuna gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygsättning och anmälan om behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Vallentuna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Agerande vid kränkande behandling

Elever, lärare och rektor uppger vid intervju att alla lärare agerar om någon elev utsätts för kränkande behandling på skolan.

Anmälan om kränkande behandling

Lärare och representanter för elevhälsan uppger att det saknas en samsyn hos personalen om vad som ska anmälas som kränkande behandling och att alla enskilda händelser inte anmäls. Lärare uppger att fysiskt våld, grovt språk, sexuella bilder, rasistiska uttryck är exempel på sådant som i regel anmäls. På frågan vilken typ av kränkningar som inte anmäls, uppger en representant för elevhälsan att kränkande jargong och skojbråk inte anmäls. En lärare förklarar att hen alltid säger till vid kränkande behandling. Läraren uppger dock att hen inte har anmält alla gånger då hen har sagt till en elev som uttryckt sig kränkande i cafeterian. En annan lärare uppger att det inte görs anmälningar av alla fall av kränkande behandling om situationen kan anses vara löst. Vidare uppger lärare att dokumentationskravet gör att de inte alltid anmäler kränkande behandling, de har inte förutsättningar att anmäla allt utan måste göra en avgränsning för att hinna med arbetsuppgifterna som lärare.

Rektorn uppger att om han hör om ärenden som inte anmälts, anmäler han dem själv, och uppger att det exempelvis hände några dagar innan Skolinspektionens besök.

Utredning av kränkande behandling

Lärare uppger att efter att en anmälan om kränkande behandling gjorts går den till rektorn som utser en eller flera utredare av händelsen. Representanter för elevhälsan talar om att vid en utredning om kränkande

behandling pratar utredaren med de inblandade och ringer till vårdnadshavare. Elevens mentor blir alltid inkopplad med stöd från någon i elevhälsan. Efter ett visst antal veckor ska ärendet följas upp. Rektorn uppger att huvudmannen informeras om alla anmälningar om kränkande behandling. Av den information som huvudmannen inkommit med i samband med tillsynen framgår att skolan arbetar för att förhindra kränkningar i framtiden, bland annat genom att arbeta för att öka tryggheten på skolan genom att minska kränkande språkbruk. Skolinspektionen har tagit del av inskickade utredningar av kränkande behandling som visar att skolan vidtar åtgärder i det enskilda ärendet, till exempel samtal med elev och vårdnadshavare om allvaret i att göra rasistiska påhopp och kränkningar.

Rättslig reglering

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Agerande vid kränkande behandling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om kränkande behandling

Av utredningen framgår att lärare i inte alltid anmäler alla former av kränkande behandling. Både lärarna och representanter för elevhälsan uppger att alla enskilda händelser inte anmäls. Lärarna uppger visserligen att de i regel brukar anmäla fysiskt våld, grovt språkbruk, sexuella bilder och rasistiska uttryck. En representant för elevhälsan uppger dock att kränkande jargong och skojbråk inte alltid anmäls. Rektorn uppger att han tror att personalen menar att de inte anmäler händelser såsom olämpligt språk som inte är riktade mot någon.

Av skollagen framgår att personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Skolinspektionen gör bedömningen att det föreligger en brist eftersom lärarna själva uppger att de inte anmäler alla kränkningar som de får kännedom om. Följaktligen bedömer Skolinspektionen att det finns en brist avseende att anmäla kränkande behandling eftersom det framgår av skollagen att alla kränkningar ska anmälas.

Utredning av kränkande behandling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Vallentuna kommuns verksamhet vid Vallentuna gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att anmäla kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att nya bestämmelser träder i kraft den 1 augusti 2026 som bland annat innebär att personalens

skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera rektorn om en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever och lärare uppger att det finns elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen på lektionerna. Dessa elever kan exempelvis prata rakt ut i klassrummet, kasta pennor och papper, använda kränkande språk, gå in och ut ur klassrummet, röra sig runt i klassrummet och banka på dörren efter att lektionen har startat. Lärarna säger att elevernas beteende påverkar kunskapsresultaten för dem själva och andra elever. Lärarna namnger elva elever som upprepat stör och säger att rektorn har kännedom om att dessa elever har ett ordningsstörande beteende. Det finns en rutin för hur rektorn ska få kännedom om elever med ett ordningsstörande beteende. Inledningsvis sker ett samtal med elev och vårdnadshavare, mötet dokumenteras. Därefter medverkar representanter för elevhälsan och rektorn på ett möte varvid rektorn får kännedom om elevens ordningsstörande beteende.

Representanter för elevhälsan uppger att de har haft möte om alla elever som nämns i lärarintervjun utifrån elevernas ordningsstörande beteende.

Rektorn uppger att det har gjorts utredningar om ordningsstörande beteende för de elever som uppges ha ett ordningsstörande beteende. Rektorn känner till de elever som lärarna har nämnt. Dock anser rektorn att två av eleverna i dagsläget inte längre har ett ordningsstörande beteende. Rektorn uppger att samråd har skett med elevernas vårdnadshavare och att skolan har tagit ställning till om det har behövts göras en utredning om särskilt stöd för eleverna. I en komplettering inkommen den 27 maj 2026 har huvudmannen inkommit med de utredningar som gjorts för de aktuella eleverna.

Rättslig reglering

Om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Lärare uppger att de tar reda på vilka elever som är i behov av extra anpassningar genom de överlämningar som görs inför att elever börjar på skolan samt genom introduktionssamtal med eleverna. De märker också om det finns elever med behov av extra anpassningar när de genomför undervisningen. En lärare säger att det finns behov av extra anpassningar på skolan. Representanter för elevhälsan säger att behovet är stort och brett och kopplat till hur undervisningen utformas.

Eleverna får extra anpassningar bland annat genom muntliga redovisningar, lägre undervisningstempo, hjälp med igångsättning, en till en-instruktion, förlängd provtid, upplästa frågor och tillåtna anpassningar under nationella prov.

Lärarna uppger att det är svårt att ge individuellt anpassade extra anpassningar, däremot kan alla elever få extra anpassningar på gruppnivå. En lärare uppger att de kan ge eleverna extra anpassningar om eleverna är i skolan. Andra lärare säger att det inte finns elever som inte får de extra anpassningar som de har behov av. Representanter för elevhälsan uppger att det kan vara svårt för lärarna att ge elever extra anpassningar om det är en stor klass och det är flera elever i klassen som är i behov av extra anpassningar. Det är en resursfråga. Rektorn uppger att han hoppas att lärarna har möjlighet att ge extra anpassningar till alla elever som är i behov av det. Rektorn säger att han sätter in mer resurser om det inte skulle vara så.

Skolinspektionen har under intervjuer med lärare ställt frågor om 16 elever som utifrån utdrag ur betygs katalogen tidigare fått F på minst en kurs. Lärare uppger att de 10-tal elever som fortfarande befaras inte få godkända betyg i pågående kurser och behöver extra anpassningar får det. Exempel på extra anpassningar som enskilda elever får är mer tid att göra uppgifter, en till en-undervisning i klassrummet och möjlighet att komplettera muntligt.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erik Almqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Erik Almqvist

X Elin Jägervall Tornebjär

Föredragande
Signerat av: Elin Jägervall Tornebjär

I ärendets slutliga handläggning har även Fanny Stenberg medverkat.